

5.7. Dějepis

Výuka směřuje k :

- získávání a osvojení základních pojmů, jevů, vztahů
- podporuje využití cizího jazyka a práci s různými zdroji dějepisných informací
vytvoření pozitivního vztahu ke svému okolí, k respektování historických hodnot
- trvalému zájmu o poznání našeho státu (hospodářské, sociální) o postavení v Evropě a ve světě, k poznávání sousedních evropských států
- myšlení v evropských a globálních souvislostech
- tolerantnímu postoji k lidem s odlišnou barvou pleti, náboženstvím, kulturou
- přípravě žáka k využívání dějepisných informací v praktickém životě

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Časová dotace - 6. ročník - 1 hodina týdně
7. ročník - 2 hodiny týdně
8. ročník - 2 hodiny týdně
9. ročník - 2 hodiny týdně – 1 disponibilní hodina

Místo realizace - výuka probíhá v učebně dějepisu

Formy a metody - frontální výuka s obrazovým materiálem a pomůckami
- skupinová práce – práce s pracovními listy, odbornou literaturou,
mapou, časopisy, internetem
- exkurze a vycházky

Do vyučovacího obsahu předmětu jsou integrovány okruhy těchto průřezových témat:

Výchova demokratického občana (občanská společnost a škola, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování).

Osobností a sociální výchova (rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, poznávání, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodování dovednosti, hodnoty, postoje)

Environmentální výchova (základní podmínky života, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)

Mediální výchova (kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, práce v realizačním týmu)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané)

Multikulturní výchova (kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, principy sociálního smíru a solidarity)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Vedeme žáky k zájmu o poznání okolí svého bydliště, svého regionu.

Učíme žáky pracovat s různými zdroji.

Učíme žáky třídit získané informace, kriticky je posuzovat a takto získané dále využívat ke studiu.

Učíme žáky propojovat získané informace z ostatních vyučovacích předmětů.

Vhodně volíme motivaci žáka k učivu s přihlédnutím k jeho schopnostem a zážitkům (dovolená s rodiči).

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k formulaci a vyjádření vlastních myšlenek v písemném i ústním projevu.

Učíme žáky prezentovat získané informace z map, grafů, tabulek v písemné a grafické podobě.

Vedeme žáky k vzájemné komunikaci mezi sebou, mezi učitelem a žákem v různých situacích.

Učíme žáky naslouchat a respektovat názory druhých lidí a vhodně na ně reagovat.

Kompetence k řešení problémů

Pomocí problémových úloh učíme žáky pochopit problém, vyhledat potřebné informace a patřičně na problém reagovat.

Vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti (originální způsoby řešení problému) a logického myšlení.

Vedeme žáky ke spolupráci na řešení problému, na hledání různých způsobů řešení – pomoci práce ve skupinách a diskuze.

Učíme žáky využívat techniku k řešení problémů.

Kompetence sociální a personální

Pomocí práce ve skupinách vedeme žáky ke spolupráci na řešení problému, k formulaci vlastních myšlenek a k vyslechnutí názorů ostatních členů skupiny. Zde se učí mezilidským vztahům v různorodém kolektivu, učí se navzájem si pomáhat a o pomoc si říci.

Vhodně zvolenou skupinovou prací se žáci učí zastávat různé pozice ve skupině a společnosti.

Učíme žáky posoudit význam skupinové práce, posoudit svou vykonanou práci s výkonnou prací ostatních členů.

Učíme žáky přebírat odpovědnost za vykonanou práci.

Skupiny jsou voleny podle předem stanovených pravidel výběru – integrování jsou všichni žáci.

Pomocí skupinové práce sledujeme sociální klima třídy.

Žáci mají možnost podílet se na pravidlech práce, chování, hodnocení, dohodnuté kvality, postupů, termínů.

Kompetence občanská

Ve výuce vedeme žáky k respektování názorů druhých, k ochraně dědictví z minulosti, životnímu prostředí a zdraví.

Vedeme žáky využívat získané geografické informace v praxi.

Učíme žáky ke sledování patologického chování u svých vrstevníků, k umění, o problému hovořit a k časné pomoci.

Kompetence pracovní

Volbou vhodně pracovní činností (prostředí) vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k prostudování pravidel práce, plánování práce, k efektivitě práce, k zodpovědnosti za použité pomůcky.

Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví.

Podporujeme využívání všech dostupných moderních technologií, pomůcek a cizího jazyka.

Kompetence digitální

Od žáků chceme vypracovávat referáty v digitální formě.

Při výuce vedeme žáky k vyhledávání informací z různých digitálních zdrojů.

V hodinách používáme online digitální učebnice.

S žáky komunikujeme pomocí digitálních technologií, dbáme na bezpečnost, upozorňujeme na rizika digitálních zdrojů.

Dějepis 6. ročník

<i>Výstup ŠVP</i>	<i>Výstup RVP</i>	<i>Učivo</i>
uvede konkrétní příklady důležitosti potřeby dějepisných poznatků	D-9-1-01	Význam zkoumání dějin, historické prameny
uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	D-9-1-02	Získávání informací o dějinách, historické prameny
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	D-9-1-03	Historický čas a prostor
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	D-9-2-01	Člověk a lidská společnost v pravěku
objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	D-9-2-02	Člověk a lidská společnost v pravěku
uvede příklady archeologických kultur na našem území	D-9-2-03	Člověk a lidská společnost v pravěku
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	D-9-3-01	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	D-9-3-02	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci	D-9-3-03	Antické Řecko a Řím
objasní zrod křesťanství a souvislost s judaismem	D-9-3-03	Antické Řecko a Řím
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech	D-9-3-04	Antické Řecko a Řím
vysvětlí podstatu antické demokracie	D-9-3-04	Antické Řecko a Řím
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech	D-9-3-04	Střední Evropa a její styky s antickým středomořím

Dějepis 7. ročník

<i>Výstup ŠVP</i>	<i>Výstup RVP</i>	<i>Učivo</i>
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik; christianizace a vznik států	D-9-4-01	Nový etnický obraz Evropy
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	D-9-4-02	Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	D-9-4-02	Islám a islámská říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
objasní situaci Velkomoravské říše v evropských souvislostech	D-9-4-03	Velká Morava, její vnitřní vývoj a postavení v Evropě
objasní vnitřní vývoj Českého státu v evropských souvislostech	D-9-4-03	Český stát, jeho vnitřní vývoj a postavení v Evropě (Přemyslovci)
vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka	D-9-4-04	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
vymezi konflikty mezi světskou a církevní mocí	D-9-4-04	
vymezi vztah ke kacířství a jiným věroukám	D-9-4-04	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	D-9-4-05	Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
uvede příklady románské a gotické kultury	D-9-4-05	Kultura středověké společnosti – gotické umění a vzdělanost
vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka	D-9-5-01	Renesance, humanismus
vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	D-9-5-01	Reformace a jejich šíření Evropou
vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	D-9-4-02	Husitství
popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	D-9-4-03	Zámořské objevy a počátky dobývání světa
popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	D-9-5-03	Zámořské objevy a počátky dobývání světa

<i>Výstup ŠVP</i>	<i>Výstup RVP</i>	<i>Učivo</i>
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	D-9-5-04	Český stát a velmoci v 15.- 18. století
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí jejich důsledky	D-9-5-05	Český stát a velmoci v 15.-18. století
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	D-9-5-07	Kulturní styly

Dějepis 8. ročník

<i>Výstup ŠVP</i>	<i>Výstup RVP</i>	<i>Učivo</i>
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	D-9-5-07	Barokní kultura a osvícenství
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	D-9-6-01	Modernizace, industrializace
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	D-9-6-02	Francouzská revoluce, napoleonské války
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	D-9-6-03	České země v 19. století
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	D-9-6-04	19. století
na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	D-9-6-05	Politické proudy
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků	D-9-6-06	Modernizace v Evropě - nerovnoměrnost
charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	D-9-6-06	Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus
na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	D-9-5-06	Český stát a velmoci v 15.-18. století
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	D-9-7-01	První světová válka, její politické, sociální a kulturní důsledky

Dějepis 9. ročník

<i>Výstup ŠVP</i>	<i>Výstup RVP</i>	<i>Učivo</i>
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	D-9-7-02	Mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech dvacátého století
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět	D-9-7-03	Mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech dvacátého století
rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	D-9-7-03	Totalitní systémy – důsledky pro Československo a svět
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	D-9-7-04	Totalitní systémy – důsledky pro Československo a svět
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	D-9-7-05	Hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy ve 20. století
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět	D-9-7-03	Druhá světová válka
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	D-9-7-01	Druhá světová válka
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	D-9-8-01	Studená válka
vysvětlí na příkladech, doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce	D-9-8-02	Studená válka
posoudí postavení rozvojových zemí	D-9-8-03	Vývoj rozvojových zemí od roku 1945
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	D-9-8-04	Problémy současnosti
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	D-9-7-05	Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik ČR